JOHANNIS JACOBI RAU

ORATIO INAUGURALIS

DE

METHODO ANATOMEN DOCENDI ET DISCENDI.

HABITA

IN AUDITORIO MAJORI,

Cum ordinariam, Anatomiæ, & Chirurgiæ Profeſſionem in almâ Academiâ Lugduno-Batava ex Illuſtriſſ. Curatorum & Conſulum Decreto auſpicaretur.

a. d. XXVI. Septembris. Anno MDCCXIII.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud SAMUELEM LUCHTMANS, 1713.

Nobiliſſimis & Splendidiſſimis Viris

ACADEMIÆ LUGDUNO-BATAVÆ

CURATORIBUS,

D. JACOBO, BARONI WASSENARIÆ, S. R. J. Comiti, Dynaſtæ in Waſſenaer, Obdam, Hensbroek, Wochmeer, Spierdijk, Zuydwijk, Kernchem, Twickelo, Lage, &c. Ordinis Equeſtris Nobilium Hollandiæ Aſſeſſori Primo, Illuſtris Ordinis Equeſtris Danici, cujus inſigne Elephas, Membro, Supremo Equitum Fœd. Belgicæ Magiſtro, munitiſſimæ Urbis Sylvæ Ducis Gubernatori, ad Potentiſſimos Poloniæ & Boruſſiæ Reges, ac Sereniſſimum Electorem Hanoverienſem, & ad plures Germaniæ Principes, Legato Extraordinario, &c. &c.

D. HUBERTO ROSENBOOM, JCto, Toparchæ in 'sGrevelsrecht, Supremæ Batavorum Curiæ Præſidi, &c. &c.

D. HERMANNO VANDEN HONERT, JCto. Primæ in Hollandia Dordrechtanorum Urbis Conſuli, ejuſque Voto in Delegatos Præpotentium Ordinum Hollandiæ nuperrime adſcripto, Comiti Aggerum Alblaſſerwaarde, &c. &c.

EORUMQUE COLLEGIS

Ampliſſimis Graviſſimiſque Viris

CIVITATIS LUGDUNENSIS

CONSULIBUS,

D. JUSTO VAN HEEMSKERK, JCto.

D. CAROLO CRUCIO, JCto.

D. JOANNI DE BIE, JCto.

D. JOANNI VAN ASSENDELFT, JCto.

NEC NON

Conſultiſſimo Viro

D. PETRO GHIJS, JCto. Curat. & Coſſ. à Secretis, & Reip. Lugdunenſis Senatori.

Hanc Orationem

D. D. C.

JOANNES JACOBUS RAU.

JOAN-

JOHANNIS JACOBI RAU

ORATIO INAUGURALIS

DE METHODO ANATOMEN DOCENDI ET DISCENDI.

MAGNIFICE RECTOR. ILLUSTRIS ACADEMIÆ CURATOR. AMPLISSIMI HUJUS URBIS, PRÆTOR, CONSULES, SCABINI, SENATORES, QUIQUE URBI ET ACADEMIÆ ESTIS A CONSILIIS, ET SECRETIS. CELEBERRIMI OMNIUM FACULTATUM PROFESSORES, COLLEGÆ HONORATISSIMI. REVERENDI VERBI DIVINI PRÆCONES FACUNDISSIMI. DOCTORES OMNIUM ARTIUM ET DISCIPLINARUM ERUDITISSIMI. OMNIS ORDINIS ET LOCI, CIVES, HOSPITES SPECTATISSIMI. TU DENIQUE ORNATISSIMA STUDIOSORUM CORONA.

Dum verba facere aggredior, ex hoc ſancto, & venerando loco, quem tot Clari, & omnigena ſcientia Viri, ex variis mundi plagis acciti, ſumma cum laude & gloria, ante me conſcen-

 de-

derunt, temerarius jure videar, qui nullis vel ingenii, vel eloquentiæ dotibus inſtructus, ſuſtineam orationem habere ad tam illuſtrem, Præſtantium & Eruditorum Virorum, coronam, niſi Conſuetudo, & Lex Academica, pro me ſtarent, quæ non ſinunt, ut aliquis ad publicum munus in hâc Academiâ, obeundum, vocatus, ſine ullo alloquio, res ſuas agere incipiat. Quæ certe lex, mihi, qui ultrò fateor, me nunquam, vel politioribus litteris, operam dediſſe, vel in eloquentiæ ſtudio eſſe verſatum, terrorem haud parvum injicit, revocante me penè & retrahente ab incepto curſu conſpectu horum Virorum longè ampliſſimo, & exſpectatione, quam apud vos, Patres Conſcripti, haud mediocrem ſuſtineo, & cujus implendæ ſtudium me non leviter angit. Quamvis movear etiam non ſolum gloria muneris, bene & pro virili adminiſtrandi, ſed & neceſſitate officioque id præſtandi, quod jure merito a me poſtulare poteſtis.

Sed hinc facile percipio, famam & nominis mei decus, ſi forte quod in his oris geſſerim, in diſcrimen adduci, ſi decidens à meæ exiſtimationis, officiique rationibus, pariter à Veſtrâ exſpectatione & judicio decidero.

Neque minus commoveor præſentiâ tot Clariſſi-

riſſimorum Virorum, quos partim doctrina, partim excellentia Dignitatum, quibus funguntur, per omnem hanc regionem, & ultra eam, Celebres reddiderunt; neque inde confirmor, quod magnam ætatis meæ partem, operatus ſtudiis Anatomicis, ac Chirurgicis, non prorſus rem infeliciter geſſerim in Celeberrima Bataviæ Urbe, (quæ, ut olim Athenæ, Helladis Hellas, non minori jure Belgii Belgium nominari poteſt) approbante & favente Ampliſſimo Magiſtratu, qui amplam ſatis occaſionem mihi præbuit, ferendi has partes, & laborantibus ſuccurrendi, cum facultatem mihi fecit in publico Theatro prælectiones habendi, & ea docendi & demonſtrandi, unde fructus capere poſſent & Medici & Chirurgi. Cum Xenodochia ſua mihi aperuit, & mea opera in pauperibus, quos cruciatus calculorum & alia mala infeſtarent, ſublevandis, uſus eſt; quin & cadavera nanciſcendi copiam fecit, ut in demortuorum partibus, & viſceribus me præeunte diſcerent viventes; quod viciſſim poſtea docerent alios, & ſic patriæ ſuæ (quod bonorum eſt Civium) prodeſſent.

Non erigunt, inquam, hæc omnia mentem meam, quam ſentio trahi nunc huc, nunc illuc, à rerum mearum mutata facie & viciſſitudine, neu-

tiquam præviſa, quanquam ignotum mihi non erat, nihil hic eſſe, quod ei non eſſet ſubjectum, neque liberam eſſe ab eâ ullam ætatem, ullum ſexum, ullum ordinem, & conditionem; denique omnia perpetua quadam inconſtantia moveri.

Etſi enim mihi conſcius ſim, non defuiſſe in hac arte, quam profiteor, ſuos ſucceſſus, quod non diffitebuntur etiam illi, qui non ſatis æquis oculis, hoſce progreſſus ſunt intuiti, tamen ineptus ſim, & prorſus rerum imperitus, ſi non percipiam, haud perindè hoc tempore mecum agi, meque arenæ longè diverſæ committi. Longè enim aliud eſt, ſuo more vivere & privatas domus miſerorum curandorum cauſa frequentare, quam in publica luce poſitum, judicia hominum experiri, quo neceſſe eſt, famam omnem, hominis, etiam ejus, qui maximè commiſſæ ſibi operæ incumbit, vel ſtare, vel cadere. Una tamen ſpes me ſuſtentat, qui probè ſcio, nec dubito, quin vos ſciatis Auditores, me nullis clandeſtinis artibus, aut inhoneſto ambitu hoc munus petiiſſe, ſed id ultra mihi eſſe demandatum ab Illuſtriſſimis hujus Academiæ Curatoribus, & Ampliſſimis Urbis Conſulibus.

Quid enim me moveret, ad ſpartam hanc, quamvis honorificam, tamen & laborioſam, quærendam?

dam? Qui ſat occupatus laboribus, qui talia meditantem circumſtant, nihil haberem, quod requirerem, contentus modica fortuna & applauſu Virorum laudatiſſimorum, quibus hæc ſacra non ſunt incognita: accedebat Ampliſſ. Amſtelodamenſium Conſulum favor, qui ne nunc mihi quidem iniqui, ut patet ex commodis, quæ à me, licet Amſtelodamo egreſſo, voluerunt intacta retineri; qui me illic contra protervos invidorum inſultus protegebant, meque ſinebant agere, quod credebant utile civibus ſuis, & hoc non æqua mente ſolum ferebant, ſed ſuffragiis ſuis approbabant, collegia a me inſtitui, in quibus juventus Anatomicas & Chirurgicas artes à me doceretur, & Exteri quoque ad celeberrimum hoc Emporium venirent, ut ex ore & manibus meis perciperent, quod facere poſſet ad rem Anatomicam & Chirurgicam, ad quam animum appuliſſent, illuſtrandam & confirmandam. Qua ratione talibus profuerim, malo ab ipſis dici, quam à me hic prædicari, ne vanitatis aliquam notam incurram.

Quid, inquam, me ſolum nullis uxoriis moleſtiis implicatum impelleret, ad ſedem mutandam, & res meas alio transferendas? A quo conſilio penitus abhorrebat animus, ut ſi Viri graves, & cordati, quos in conſilium (res enim magna eſt) ad-

hibui, in alia omnia iviſſent, & hanc migrationem diſſuaſiſſent, pedem non fuiſſem moturus ex habitationis loco, quem ſemel elegeram; ſed tergiverſantem (liberè loquor) propulerunt amici, contendentes, fas non eſſe, ut me ſubſtraherem ab hoc onere, nec datas eſſe à Deo mihi meas dotes, ut abſconderem, ſed per eas in majori luce poſitas, majori hominum numero utilis eſſem, & celeberrimam Belgii Academiam (cui recens vulnus ex morte Clariſſimi Bidloi erat inflictum) pro virilibus juvarem, quando res medica his ſubſidiis carere non poſſet.

Rectè illi quidem, & amicè, ſi modo non plus tribuerint mutuæ amicitiæ, quam veritati, extollentes in majus vires meas, quas ſatis ſcio perexiguas, licet voluntas nunquam ſit defutura inſerviendi utilitati publicæ.

Non equidem diffiteor, me ex judicio illuſtrium Procerum, ampliſſimum & prorſus inexſpectatum fructum ferre tot laborum meorum, quos jam ab ineunte adoleſcentia impendi, quo ſevera lege proficerem in exercitationibus earum artium, quæ poſtea mihi permagno uſui fuere; atque adeo dulcem experior recordationem curſuum, & recurſuum per tot maria, & commorationis in exteris regionibus, ubi publica Xeno-

nodochia magno mihi emolumento fuerunt in omnis generis curationibus, & operationibus ritè inſtituendis; ne jam dicam de conſuetudine celeberrimorum & exercitatiſſimorum Medicorum & Chirurgorum, quibus ibi uſus ſum familiariſſime cum ingenti fructu ſtudiorum meorum.

Hæc cum ita ſint, Auditores omnium ordinum benevoli, meque jam in hoc illuſtre theatrum, volente ſic ſummo rerum humanarum Arbitro, qui res noſtras pro ſapientiſſimo ſuo conſilio moderatur & dirigit, productum videam, certum eſt, me accommodare moribus Academiæ, quæ me jam abhinc viginti annis Medicorum numero inſeruit, & ex altiore jam ſede orationem ad vos habere; propoſita mihi dicendi materia, quæ conveniat cum inſtituto vitæ, & docendi publicè ratione, quam aggredi propediem bonis avibus decrevi.

Quare maximè opus eſt, ut hac hora, qua ad me audiendum, majore etiam, quam exſpectaveram, numero, confluxiſtis, ad humanitatem veſtram confugiam, vosque obteſter & obſecrem, ut mihi, qui non mea voluntate, ſed more majorum, hunc locum conſcendi, veniam detis, ſi non eloquentiæ, ſed diverſis ab eâ ſtudiis, innutritus, non implevero omnes judicii veſtri numeros, cum non ad oſtentandam aliquam facundiam,

ſed ad initium muneri publico faciendum, omnis mea dirigenda ſit oratio.

Ergo apud animum meum ſedulo reputans, ac diligenter recenſens, quæ mihi hodie publica auctoritate perſona ſit impoſita, exiſtimavi, me rem nec abſurdam, nec vobis ingratam, facturum, ſi aliquid in medium proferrem, quod ſcopum meum illuſtraret, vobiſque ſignificaret, quo pacto animum induxerim, hæc ſacra tractare, ut ſic potiſſimum vobis pateat methodus, qua velim Anatomen & Chirurgiam, ab adoleſcentia juſto ordine addiſci. Quod dum ago, peto a vobis, quæſoque, ut eadem humanitate, eademque, qua tot alios ex Cathedrâ audiviſtis, attentione, me proſequi dicentem velitis.

Hoc priuſquam expedire incipio, nihil dicam de Anatomes neceſſitate, & ejus cum Medicina cognatione, cum id omnibus & ſingulis, qui ſe ad ejus ſacra penetranda addixerunt, ſatis perſuaſum eſſe conjiciam; totum enim Medicinæ negotium Anatomiæ tanquam firmæ baſi incumbere, ex ſequentibus non difficulter vobis patebit.

Hinc ratio ſana me jubet methodum delineare, qua hæc futuro Medico & Chirurgo tam utilis, tam neceſſaria ſcientia feliciter capi, & in ea addiſcenda, multi labyrinthi, plurimi angiportus & innumeri

meri ſcopuli evitari poſſint: nam habent ſingulæ artes certam methodum, qua eas aſſequamur, quam niſi adhibeamus, nihil recte, nihil ordine percipimus.

Igitur ad hanc perveniendam, tres requiruntur potiſſimum partes.

1. *Scriptorum veterum Anatomicorum, & Recentiorum frequens lectio*, & lectorum cognitio.

2. *Viva docentium vox & informatio.*

3. In diſſectione corporum *humanorum & brutorum manuductio*, & frequens exercitatio.

Lectione Auctorum accipimus quid ſciverint Veteres, quid præſtiterint Recentiores, ne quid illis notum, nos novum putemus. Informatione & manuductione memoriam refricamus, & ad modum ſectionis adſueſcimus, exercitio rurſus lectorum memoriam firmamus, fabricationem veram partium rimamur, veram illarum actionem, & genuinum uſum addiſcimus; hac viâ Veterum dogmata cum Recentiorum doctrina conferimus, an hi, an illi, inculpatè ſcripſerint, judicamus; & tandem ſæpius ſecando vel novi aliquid detegimus, vel ſaltem fabricando fabri fimus.

Jam diſtinguo, facilioris intelligentiæ gratiâ, ſcriptores Anatomicos in *Veteres*, & *Recentiores*; nominabo omnes Veteres, qui ante magnum Har-

veum Anglum ſcripſerunt: His illos jungam, qui Harveo coetanei fuerunt, ſive Harvei circulationem admiſerint, nec ne. Hoc ſervato ordine Recentiorum primus erit *Harveus*, denique illi, qui vel generalem omnium partium anatomen, vel ſeparatam alicujus partis evulgarunt.

Veterum primus erit *Democritus* Abderita, qui quanto amore in ſtudium anatomicum flagrarit, teſtatur de ipſo *Hippocrates*, ideo eum ſapientem declarans, quod diſſectionibus brutorum ſedulo incumberet tempore, quo populus Abderitanus eum inſanire putabat, quum ſolitarius indeſinenter bruta diſſecaret, ad cauſam animorum pathęmatum detegendam. Exſtat ejus epiſtola in operibus *Hippocratis*, lectu digniſſima, vetuſtiſſimum, quod de re anatomica habemus, fragmentum: in hac epiſtola fere totam corporis fabricationem tam ordinatè comprehendit, ut non dubitandum ſit, eum majora excoluiſſe ſpecimina anatomica.

Hippocrates Cous fabricationem corporis humani, illius actiones & uſus, in variis libris, variis nominibus dotatis, exhibuit, præter illa, quæ in morborum explicatione paſſim ſparſa narrat, librum compoſuit de articulis, alium de fracturis, de principiis, de carnibus, de vectiario, de natura partium, de auditu, de olfactu, de viſione,

de

de ſermonis facultate; in libro, qui de genitura nomen habet, de ſemine virili & fœmineo accuratè tractat; quem edidit librum de natura pueri, de ſeptimeſtri & octimeſtri partu, de natura hominis, præter ea, quæ de venis indicant, potius partium uſum, quam reſolutionem, continent; ejus indolis eſt epiſtola, quam ad Regem Perdiccam ſcripſit. Quos quatuor vero alios confecit libros, de reſectione, de corde, de natura oſſium, de glandulis, & venis, teſtabuntur, *Hippocratem* non ſolum exercitaviſſe Anatomen propriis manibus, ſed plura eum ab Anteceſſoribus ſuis mutuatum fuiſſe, quæ evincunt, *Hippocrati* antiquiorem eſſe Anatomen.

Devolvor ad *Ariſtotelem* Stagiritam, *Platonis* diſcipulum. Hic rerum naturalium Hiſtoriam, quæ vel ad hominem, vel animalia ſpectant, Philoſophis neceſſariam judicans, eam ex Medicorum libris ſuo tempore videtur excerpſiſſe, ſuiſque tractatibus ſub vario librorum ordine inſeruiſſe, ſcripſit de animalium hiſtoria plurimos libros, in quibus narrat partium tam internarum, quam externarum, differentiam & poſitionem, in quibus animalia inter ſe, vel cum homine, conveniant, de illorum congreſſu, generatione, partu, menſtruis, de lacte, de victu illorum, de actionibus,

de motu & inceſſu, & alia multa, quæ ad contemplationem potius, quam ad anatomen pertinent.

Huic graviſſimus ille ſcriptor Romanus, *Cornelius Celſus*, ſuccedit, præter ea, quæ in principio libri quarti de interioribus ſedibus partium corporis humani, & in libro octavo de poſitu & figura oſſium totius corporis habet, merè ex *Hippocrate* tranſcripta ſunt.

Hunc ſequitur, naturæ illud miraculum, *Claudius Galenus* Pergamenus, qui ſub Trajano emicuit & ſub *Marco Antonio* floruit; hic tanto deſiderio Anatomes ſtudioſus fuit, ut in Græciam & alias longè diſſitas regiones migraret, eam ab aliis diſcendi cauſâ, ubi is mos vigebat, ut pueri, qui ad Medicinæ ſtudium deſtinati erant, illam memoriæ, quaſi prima artis elementa, mandarent. Hic præceptores habuit, Satyrum, Pelopem, Morianum, Lycum, Numeſianum, Helianum, Eudemum, Herophilum, & alios, quos pluſquam viginti commemorat ipſe, ex quorum voce & ſcriptis, principiis anatomicis imbutus, tantum brevi ſpatio temporis profectum fecit, ut illos non ſolum in arte ſuperaverit, ſed per XIV. ferè ſecula, poſt Chriſtum natum, omnium Anatomicorum princeps habitus fuerit. Scripſit *Galenus* librum

brum de oſſibus ad Tyrones, de muſculorum & nervorum diſſectione, alium de venarum & arteriarum reſectione, novem cudit libros de adminiſtrationibus anatomicis, librum de pudendo muliebri, de inſtrumento odoratus, de fœtuum formatione, de ſemine, de ſeptimeſtri & octimeſtri partu, tandem libros ſedecim de uſu partium compoſuit, quibus nihil unquam magnificentius & utilius eo tempore excogitatum eſt.

Onomaſtici *Pollucis* liber ſecundus, quem auctor corporis humani partibus denominandis deſtinavit, hac ratione Anatomico ſervire poteſt.

Ruffus Epheſius ejuſdem ferè argumenti librum evulgavit, utrumque hunc majori cum fructu legetis, ſi iis jungatis *Galeottum* cum *Merulæ* Luna, & *Camerarium* de appellationibus partium humani corporis.

Soranus junior librum ſcripſit de pudendo muliebri non repudiandum, quamvis maximam partem ex *Galeno* concinnatus videatur.

Theophilus Protoſpatarius hunc pari paſſu ſequitur, qui ex Galeni libris de uſu partium epitomen conſarcinavit.

Eodem plagii ſcelere accuſandus eſt *Oribaſius*, quum omnia ex Galeno ſurrepſerit.

Miletius, quem ex ſanctis Patribus ſe compilaſ-

ſe, profitetur librum Anatomicum, titulum potiore jure Onomaſtici meretur.

Anonimus Græcus, qui nomine *Iſagoges* circumfertur, a *Petro Laurenbergio* latinitate donatus ex Ariſtotele concinnatus videtur. Poteſtis jam, Auditores, facile concipere ex caractere, quem his ſcriptoribus adſignavi, quam parum ab his Galeno adjectum ſit. Videamus, quid ad uſque *Veſalii* tempora ab aliis aliarum regionum incolis Galeno acceſſerit.

Seculo XIII. Mundinus Bononienſis primus inter Italos librum in uſum ſcholarum conſcripſit, in quo Anatomen tractavit, more, quo tunc in theatris publicis eam demonſtrare conſueverant, lectu non indignam.

Ad finem hujus ſeculi *Gabriel de Zerbis*, Medicus Veronenſis, Anatomen corporis humani conſcripſit, in quo plura continentur non aſpernanda.

Zerbi fere poſt ſeculum in ſcribendo ſucceſſit *Jacobus Carpus*, ſeu Carpenſis Medicus & Anatomicus Bononienſis peritiſſimus, hic Iſagoges breves, ſed exactiſſimas in Anatomen Mundini compoſuit, doctiſſimas ſolertis ingenii ſui fœturas incomparabiles. Hunc Carpum, primum Anatomes reſtauratorem poſt Galenum eſſe cenſemus.

Hic

Hic plurima à Galeno neglecta & non viſa detexit & publicavit.

His ferè temporibus Galli huic arti adipiſcendæ & adornandæ invigilare cœperunt, per longiores verborum ambages rem anatomicam Galeni illuſtrantes. Inter hos primus fuit *Carolus Stephanus* Pariſienſis; hic tres libros de diſſectione edidit cum appoſitis imaginibus ad vivum depictis ab induſtrio Chirurgo *Riverio*. Ante hunc nullus eſt ſcriptor, qui omnes partes totius corporis delineaverit.

Jacobus Sylvius Ambianus, vaſtioris doctrinæ vir, Galeni fuit acerrimus defenſor, Veſalii implacabilis hoſtis. Quæ memoria digna reliquit Sylvius, ſunt docta commentaria in librum octavum Galeni, de oſſibus, ad Tyrones, tres libros Iſagogicos in Hippocratis & Galeni rem anatomicam.

Joannes Fernelius Ambianus diſertiſſimus, ſuæ laudatæ tradendæ Medicinæ initium ad veterum Medicorum exemplum, ab corporis humani notitiâ duxit; ſciebat hic, cujuſvis artificis intereſſe, ſubjectam, quam tractat, materiam perſpectam habere, quo illam expeditius in omnem artificii ſpeciem flectere & torquere poſſit, ita & Medico cognoſcendam eſſe omnibus numeris abſolutam

corporis humani naturam, judicavit. Operi ſuo ideo præpoſuit ſuccinctam Anatomen, ex Hippocratis quidem & Galeni membranis deſumptam, ſed eo ordine, eo ſtili ornamento elaboratam, ut inter omnes, quos recenſui Galeni plagiarios, ſi quæ ipſis tribuenda laus & æſtimatio, primam mereatur Fernelius.

Nicolaus Maſſa Mundini in morem in Anatomiam librum introductoriam conflavit, qui methodum ſecandi docet, Anatomen diſcentibus non inutilem.

Nunc venio ad eximium *Andream Veſalium* Bruxellenſem, magni judicii Virum, in Patavina ſchola, Anatomes & Chirurgiæ Profeſſorem, qui inter Veteres parem non habuit, qui, ſepoſita & Hippocratis & Galeni nimia auctoritate, primus ſoli veritati litavit, & ex crebra indefeſſaque corporum humanorum ſectione nunc quæ ab Veteribus falſa deſcripta erant, correxit; nunc alia, quæ ab ipſis neglecta & non viſa, addidit; nunc illorum ſenſum obſcurum reddidit clarum & perſpicuum, nunc innumera ab illorum Interpretibus mutilata emendavit. Veſalius, anno poſt Chriſtum, natus milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſecundo, viginti octo annos natus, in hac ſua juventute, qua alii demum ſtudere incipiunt,

piunt, omnium graviſſimum de fabrica corporis humani typis excudit librum, eo ordine diſpoſitum, ea ſermonis puritate elaboratum, illa peritia anatomica repletum, denique figuris omnium elegantiſſimis ornatum, ut dicere auſim, Veſalium, omnium ferè Anatomicorum, qui ante eum quidquam publici juris fecerunt, doctrinam exhauſiſſe, omnium ferè, qui poſt illum ad *Harvei* uſque tempus ſcripta evulgarunt, dogmata continere, ſi paucos duntaxat excipatis, qui privatas anatomes fecerunt; id eſt, qui vel privatim oculo, vel auri, vel linguæ, vel aliis ſenſuum organis detegendis & deſcribendis incubuerunt.

Hæc ſingularis Veſalii in ſecando dexteritas, & peritia, pari cum eruditione & eloquentia juncta, tantam ei conflavit invidiam, ut nullus eſſet eo tempore alicujus nominis &, hujus ſcientiæ vel Doctor vel Profeſſor, qui nomini ejus non invideret; Sylvius ipſum cane & angue pejus odio habebat; Vaſſæus illum perſequebatur; Maſſa illi inſultabat; Columbus inſidiabatur; Fallopius, ut plures taceam, & clam & palam gloriæ illius detrahere ſtuduit; ſed irrito ſucceſſu hoc, quotquot fuerint, fecerunt, quum eum doctiſſimum opus ab omnium his inſidiantium laqueis feliciter evolveret, quod ab æquis rerum æſtumatoribus

 per-

lectum luce clarius indicabat, Veſalianæ virtuti invidiam perpetuam comitem fuiſſe, quam penitus porro ab ipſo removit Imperatoria Caroli V auctoritas, qui Veſalium immerito ab invidis vexatum poſt tot, tam parvo temporis ſpatio exantlatos labores, a publicis his curis avulſit, & ſibi ſoli per dignitatem Archiatricam, quam in Veſalium contulit, devinxit, magno reipublicæ anatomicæ damno; ſed quum Veſalio Cæſar inviɖiſſimus Graviorem Virum habere non poſſet, æ quum erat & juſtum, magnum Monarcham à maximo Medicorum Veſalio juvari. Cui nullus poſtea livor, nullæ obtrectationes, nullæ ſuggillationes, nec invidiæ rabis, virtutibus ſemper obvia nocere potuere. Veſalius veterum Anatomicorum princeps, quem nullis encomiis, nullis elogiis ſatis extollere poſſum, præter ſeptem libros, quibus titulum fabricæ corporis humani præfixit, epitomen recenſuit, quam veluti horum librorum ſemitam, & in illis demonſtratorum indicem præparavit. Edidit etiam obſervationum ab Fallopio in ſua ſcripta editarum examen & defenſionem, in quo ſe modeſte at ſtrenuè defendit. Liber, quem de Radice chinæ ſcripſit, multa continet anatomica, ſcitu neceſſaria.

Hoc tempore, *Alexander Benedictus*, primus inter Italos implacabile odium adverſus Veſalium de-

deponens, ex ejus magno opere epitomen concinnavit.

Leonardus Fuchſius Germanus, pari fere ratione, epitomen ex Veſalii libris contraxit.

Realdus Columbus Romanus in diſſectionibus verſatiſſimus, quidquid Carcanus calumniator, diſcipulus Veſalii, de eo male dicat: Hic quamvis maximam partem imitatus ſit *Veſalium*, multa tamen habet ab Veſalio & aliis non viſa.

Valverda Hiſpanus Columbi diſcipulus, ut ſuæ patriæ eſſet utilis, anatomen ex Veſalio corraſam hiſpanico divulgavit idiomate, adjectis Veſalii iconiſmis, quos in æs incidi curavit.

Archangulus Picolominus Italus, Romæ varias prælectiones anatomicas edidit in XI. libros diſtinctas, quæ Viri ingenium acutiſſimum abundè teſtantur.

Michael Gavaſetius præludia anatomica non omnino contemnenda publicavit.

Conſtantinus Varolius Italus, quatuor libros de reſolutione humani corporis edidit, merentur titulum potius ab uſu partium, quam a diſſectione; alium de nervis opticis ſcripſit tractatulum.

Pareus, quam chirurgiæ ſuæ præfixit anatomen, ex libris aliorum excerpſit.

Andreas Laurentius retulit in librum ſuum, ſcripta & data aliorum, variato ſolum ordine,

ſtilo tamen puriſſimo hiſtorico, qui librum vix ex re commendandum, legenti acceptiſſimum reddit, in XII. libros opus digeſſit, & tot fere controverſiarum libros adjunxit, qui magis Laurentium, quam ipſa hiſtoria commendant.

Bartholomæi Cabrolii Alphabeton Anatomicum Tyroni commendamus, non viris in ſectionibus verſatis; hujus Scriptoris obſervationes memoria dignæ ſunt.

Joannes Riolanus contractam anatomen ex optimorum Scriptorum libris concinnavit, ubi dilucide & ordinatè genium Scriptorum aſſequitur, quod facere non potuiſſet, ſectionum imperitus.

Vidi Vidii ſeptem libri magnam partem ex Galeno exſcripti ſunt, quas jungit figuras de muſculis, rejiciendas eſſe cenſemus, ne Tyronis mentem confundant.

Laurenbergius Germanus, ſe plurimis commendavit libello, quem de corporis humani anatomia publicum fecit, manuale nec Tyroni nec Anatomico inutile: proceſtria ejus anatomica admodum laudanda eſt.

Joannes Dryander, in Mundinum fecit commentaria, vix memoratu digna.

Iulius Cæſar Arantius tractatum edidit, humani fœtus hiſtoriam contemplantem, ejus obſerva-

vationes teſtantur, illum mirificè in ſectione cadaverum exercitatum fuiſſe.

Volcherus Coiter Groninganus, inter præclaros Anatomicos non infimum promeritus eſt locum, concinnas enim adornavit tabellas de partibus corporis humani externis & internis, de ovorum gallinaceorum generationis primo exordio & progreſſu ante Aquapendentem & Harveum egit, de oſſibus fœtus humani, poſt Galenum optime ſcripſit, in tractatione auditus verſatas manus exhibet; Ejus obſervationes ſincera mente ſcriptæ ſunt.

Felix Platerus Helvetus concinnavit tabellas in tres libros diviſas accuratiſſimas, quibus univerſam corporis humani partium ſtructuram & uſum explanat, figuræ ex Veſalio hic depictæ pictoris inſcitiam manifeſtant.

Gabriel Fallopius Italus, pomæria anatomica magnoperè extendit ſuo examine, quod in Anatomicorum ſelectorum acta, Galeni, Veſalii, Columbi, Valverdæ, paravit, in quo ſe tam egregie geſſit, ut gloriam nunquam delendam, ſuo nomini procuraverit, in quo, ut aliorum lapſus corrigit, ita nova alia prodit. Ejus inſtitutiones Anatomicæ Tyronis ſtudia valdè juvare poſſunt. Liber expoſitionis in librum de oſſibus Galeni a Tyrone vix

F in-

intelligi poterit, exercitatis vero in hac materia multum prælucebit. Alia in hoc præſtanti ſcriptore plurima diſperſa anatomica cum judicio & ſarta experientia ſcripta ſunt.

Bartholomæus Euſtachius in hac cum doctiſſimo Fallopio ſententia ſtetit, qui poſteritati utilius fore judicavit, pauca invenire & cum aliis communicare, quam immutata verborum ſerie aliorum labores recenſere; probat hoc ejus liber de renum ſtructura, officio & adminiſtratione, in libro de motu capitis, de vena ſine pari, de mediana, de vena alba, & aquei humoris plena, fidem addunt, nullum nec Veterum nec Recentiorum de his rebus exactius & ſolidius ſcripſiſſe: hic Vir multa Veteribus ignota detexit.

Julius Jaſolinus pauca, edidit anatomica, quæ lectu non ſunt indigna.

Caſparus Aſellius Cremonenſis, hoc quoque tempore de lactibus ſeu lacteis venis ſuum novum inventum edidit.

Adrianus Spigelius Bruxellenſis, poſt ſuum obitum in lucem ire juſſit, curante Bucretio, x. libros, ſummæ eruditionis & dexteritatis ſuæ veſtigia; figuræ huic libro adjectæ, propria manu a Julio Caſſerio ſunt delineatæ, ſed quas mors prærmatura edi impedivit, has tamen Bucretius plurimis

ab

ab alio pictis auxit; Exceptis Veſalii figuris, omnium optimas cenſemus has Spigelianas.

Joannis Veſlingii Syntagma anatomicum elegantiſſimo ſtilo exaratum, methodum ſuam prælegendi & publicè docendi continet; quæ, quo magis à Veſalii methodo recedit, eo intricatior eſt ad inſtruendum Tyronem, qui non niſi longa annorum ſerie ex ea proficiet: cum exiguo tempore ſi ordini, quem Veſalius ſervavit, adſueſcat, voti ſui compos ſit futurus.

Ioannes Riolanus Filius eruditus & dexter, Patre a me commemorato in hac arte celebrior, varia conſcripſit anatomica opuſcula, quæ denuo ſimul cum Anthropographia Pariſiis ſunt excuſa. Anthropographia, quo ad vaſa & muſculos, plurima aliis clariora continet & nova; in cæteris ab Galeno vix declinat & Veſalio: Hic indeſinenter in Veſalium non ſolum invehitur, ſed in omnes fere ſui temporis Anatomicos, Laurentium Bauhinum, Spigelium, Veſlingium, Hoffmannum, Bartholinos, ſed ea interdum infelicitate, ut nuſquam magis quam in his Riolanum hallucinari obſervemus. Veritatis habetis exemplum in quæſtione de circulatione ſanguinis Harvei, quam hic negare voluit, tenaci invidia obſeſſus, ad ultimum ferè vitæ ſuſpirium, potius, quam in re tam certa

& clara cauſa cadere. Hic omnium, quos Gallia tulit, Princeps fuit anatomicus. Enchiridium Riolani ſerius excuſum multa continet, quæ in magno opere male poſita vel omiſſa ſunt.

De hoc ſtudiorum genere *Hieronymus Fabricius ab Aquapendente*, ab oppido patriæ cognominatus, egregiè meritus eſt, qui ut ſe multis præſtantiorem exhiberet, organa quædam ſenſuum externorum, tam humanorum, quam brutorum induſtriè diſſecuit, viſionis, vocis, auditus, in quorum attenta perſcrutatione, plurima ab aliis non animadverſa detexit, æterna dexteritatis & eruditionis ſuæ monumenta; deinde ad alia naturæ myſteria inquirenda ſe accinxit, ad dilucidationem formationis ovi, & pulli, & fœtus humani, quo pacto nomini ſuo nulla oblivione delendam gloriam excitavit. Et cum ad uſum & conſuetudinem vitæ communis, vocem & loquelam præ cæteris præclaram eſſe ſentiret, qua videlicet aliis perſuademus, qua conſolamur afflictos, qua deducimus perterritos à timore, qua geſtientes comprimimus, qua cupiditates vel iracundias reſtinguimus, qua ſocia, juri, legibus & urbi devincimur; de vocis & locutionis inſtrumentis hominis ſcripſit tractatum, prudentiæ anatomicæ & dexteritatis pleniſſimum: his junxit anatomen Brutorum vocis,

ut

ut ex habita ſimilitudine ſpectator hoc ſplendidiſſimum organum, quod à vita immani & fera nos ſegregavit, penitius aſſequeretur. Ejus liber de venarum oſtiolis immenſa doctrina repletus eſt, quem de muſculi artificio & utilitate, de articulorum ſtructura, de reſpiratione, de motu locali, de gula, ventriculo, omento, varietate ventriculorum, de ruminatione, de inteſtinis, de meſenterio compoſuit ſtupenda eruditione, & labore duriſſimo quinquaginta annorum expedivit, qui, ſi diutius ſuperſtes manſiſſet, non dubitamus, quin adhuc præſtiturus fuiſſet memoria illuſtriori digna, qui ad Dei Omnipotentis opera rimanda cretus videbatur.

Neque a *Fabricio* degeneravit *Julius Caſſerius*, Placentinus à patria dictus, hic *Fabricii* diſcipulus & ſucceſſor, indefeſſo labore ſe virum præſtitit, nulli ſecundum in rebus anatomicis ſubtiliſſimis & difficillimis inveſtigandis, tactus, guſtus & odoratus organa non perfunctoriè explicavit, ad exemplum Præceptoris, quinque ſenſuum organa externa recudit, & iconiſmis pulcherrimis dilucidavit, manu propria delineatis.

Caſparus Bauhinus theatrum anatomicum edidit, in hoc, ſi librum primum dematis, omnia Galeno ferè & Veſalio ſurrepta ſunt, theatro huic

G ſuo

ſuo adjecit Veſalii figuras; idem fecit in libro ſuo de inſtitutionibus anatomicis. Jam alia poſſem plurima Auctorum ſcripta ante Harveum edita recitare, ſed vix operæ pretium videtur, puros putos Plagiarios his noſtris electis aſſociare, quorum nullus inutilis ei erit, qui anatomen partium ſolidarum addiſcere vel alios docere cupit. Horum itaque crebram perlectionem neceſſariam ſtatuo: ſunt enim artis anatomicæ fabri, qui poſteritati viam, multis ſpinis & cuniculis ſolutam, demonſtrarunt.

Jam propoſiti mei ratio exigeret, eo, quo modo veterum Scriptorum characterem exaravi, Recentiorum acta vobis declarare, quorum tantus eſt numerus, ut nec hora hæc mihi conſtituta, nec dies iis recenſendis ſufficeret. Ex his plurimi anatomes ſuas univerſas, ut loquuntur, compilaverunt, ubique Veteres imitati, quare de his nil dicendum: paululum autem dicam de illis, qui duntaxat ſpecioſiſſimis inventis ſuis Veterum rem anatomicam mirum in modum auxerunt, & plane nova a Veteribus intacta tradiderunt.

Gulielmus Harveus, illud Angliæ decus ſplendidum, primus inter omnes pomæria anatomica mirabiliter amplificavit, detecta & in claram lucem protracta circulatione ſanguinis, quam invidi

vidi ſubolfeciſſe ajunt ante illum, Realdum Columbum, & Andream Cæſalpinum, quo jure, ipſi viderint. Horum uterque circulum, quem facit ſanguis per pulmonem, ſolum notat, non vero per univerſum corpus; at per pulmonem alia, alia eſt per partes corporis circulatio; illa fit duntaxat pro aeris & chyli permixtione cum ſanguine, hæc ſanguinem aere & chylo ſubactum pro nutritione, & omnibus functionibus in oeconomia, certa lege peragendis, circumfert, uterque ſi ſuperſtes eſſet, teſtarentur, quum cavæ venæ & ex hâc productorum ramorum verum uſum ignorarent, ad Harveum inventionis gloriam merito ſpectare.

Ex hujus oceani protractis rivis, magna Anatomiæ lux affulſit, quæ veram ad intimorum viſcerum receſſus perſcrutandos viam præbuit, qua glandularum obſcura penetralia eruimus, hac ignota, ipſa oeconomia animalis abſcondita manſiſſet: ex hac unica omnium, quotquot ſunt inventorum data, eluceſcunt.

Malpighius gloriam ſuam nullis ſeculis delendam non promeritus fuiſſet, ſi vaſculum adducens ſanguinem in glandulam, non præſciviſſet, ſi ignoraſſet, venam arteriæ in extremo continuam eſſe per expanſum reticulum, conflatum ex utriuſque

vaſis extremis, quod nunc pulcre areolam, nunc contractum vaſorum glomerem, nominat, nunquam ſecretoriorum inſtrumentorum formam & uſum detexiſſet, ſed hæc omnia Harvei inventum patefecit.

Innumeros lacteorum canales, meſeraicis vaſis accumbentes, primus conſpexit *Aſellius*; chyli ex his ad receptaculum, ſive ciſternam lumbis accumbentem, viam primus vidit *Pecquetus*, chyli aſcenſum ad ſubclaviam ſiniſtram, per ſingularem canalem, idem *Pecquetus* detexit. Quamvis hunc canalem in equo, alio nomine ſubodoratus ſit Euſtachius: pendulam & valvatam interiorem inteſtinorum membranam, tomentoſis productionibus innumerabilibus ſtipatam, originem lacteorum eſſe conjicimus.

Lympham quædam ducentia vaſa caſu detecta ſunt à Rudbekio & Bartholino & aliis quibuſdam, de horum numero & vero ordine valde incerti ſumus.

Secretionis organorum ſtructuram multi expenderunt ſedulo, omnium viſcerum maximum jecur, non ad mentem Veterum ſanguificationi inſervire, ſed bilis officinam eſſe, Gliſſonii & Malpighii dogma eſt; renum fabricam detexit Euſtachius, eam expolivit Bellinus, membranoſam & vaſcu-

vaſculoſam totam pulmonis ſubſtantiam eſſe, Columbus notat, Malpigius dilucidat; multifariarum glandularum varios fontes & ductus, breves, longos, magnos, parvos expoſuerunt Warthonus, Stenonus, Wirſungus, Rivinus, Bartholinus, Sneiderus, Pejerius, Brunnerus. Valvas habere venæ cavæ ramos in artus explicatos, teſtatur *Aquapendens*; Mezeraicas venas, valvulas nullas quoque, nec quæ è ſinubus duræ matris ad cerebri ſubſtantiam educuntur, nec ſpermaticas habere valvulas conſtat.

Cavæ ramos ex iliacis ad uterum mulieris exporrectos, nullis ſtipatos eſſe valvulis, nuperrimè doctiſſimus *Freinds* Anglus opinatus eſt.

Magnam porro mirabilitatem faciunt, quæ Recentiores labore indefeſſo in explicatione organorum generationi dicatorum, in utroque ſexu, præſtiterunt. Quantis non cumulaverunt inventis ſenſuum in homine externorum organa; ſed horum & aliorum admirandam & laudandam induſtriam Bibliotheca *Mangeti* Anatomica dilucidis verbis exhibet & abundè probat, Horum igitur & Veterum aſſidua lectio prima eſt anatomen rite diſcendi intentio.

Altera intentio eſt docentium vox, hæc difficiliora Scriptorum loca diſcentibus explicat,

H du-

dubia ſolvit, depravata reſtituit, & omiſſa ſupplet.

Tertio Encheireſis adjicitur, quæ eſt artificioſa reſolutio, ſeu reſectio humanorum, & brutorum corporum. Hæc ut diſcenti facilis eveniat, per partes erit inſtituenda, ne Tyro confuſa manu, ad rem agendam ductus, deterreatur.

Encheireſis pars eſt, partium corporum artificioſa præparatio, coctione, elixatione, maceratione, putrefactione, ablutione, vel alia quacunque arte facta: in vaſa ſanguinea elegans liquefactâ cerâ, vel aliis liquoribus injectio ope ſyringis, ut repleta ad ultimos ſuos ferè fines, quod producunt vaſa vaſculoſum rete, clarius in oculos cadat.

Hâc arte præparatoria Belgium præprimis præterito ſeculo floruit, & jam dum viget, magnopere Cl. Ruiſchii operâ, qui in hâc excolendâ arte laborioſiſſimus, omnes, qui ante ipſum hanc tractarunt, longè ſuperavit. Hæ præparandi artes qualiſcunque ſint generis, quatenus ad ſtructuram partium dilucidandam ſymbolam adferunt, admittendæ veniunt. Cavendum verò ab iis, quæ majori vi in præparatione adhibita, teneram viſceris fabricam diſturbare & contextum ejus naturalem deſtruere poſſunt, ne anatomen diſcentes

à

à vero ſtructuræ ſenſu deducantur.

Abſolvi jam artis noſtris Anatomicæ requiſita, jam ordo, quo, hanc diſcentes aſſequantur, delineandus eſt; qui non longè ab regula principis noſtri Veſalii præſcripta deflectit. Obſecro, benignis auribus, ut hactenus feceſtis, me eum brevi verborum ſerie deſcribentem, excipiatis.

In hac rite addiſcenda arte, Oſſium hiſtoria præmittenda venit, nam fundamentum totius Anatomiæ meritò audit: hæc non obiter, ut plurimi ſolent, eſt tractanda, ſed accuratè, ut oſſium numerus, ſtructura, & multifarii nexus, canales, foramina, tubera, additamenta, capita, ſinus, caveæ, membranæ, vaſa, medulla, probè ediſcantur; his adjiciuntur ligamenta diverſi ordinis & ſtructuræ, cartilagines, quibus articuli obducuntur, & horum mucus naturalis.

Hæc partim in ſceleti exſiccati oſſibus, partim in ſucculentis recenter demortuorum inſpicienda ſunt: poſt perceptam Oſſium adultorum hiſtoriam, diverſæ ætatis juniorum oſſa perluſtranda erunt, ut tempus adcretionis, quantum fieri poteſt, agnoſcamus, duritiem eorum & mollitiem; tandem Oſteogenia in fœtu novimeſtri exploranda eſt, ut fœtus oſſium multa fruſta, epiphiſes cartilagineas, membranas, & alia, quæ fœtui ta-

li contingunt, rimemur; in exſiccatis non ſolum, ſed in ſucculentis, hæc inſpicere convenit: nam ſicca fœtus oſſa, multò, plus cartilagines à ſtatu naturali deflectunt. Hoc maximè liquet ex eo, quod omnes imagines hucuſque in libris Anatomicorum, ad prototypum ſicci fœtus ſceleti pictæ, mutilatæ & penè ineptæ conſpiciantur. His omnibus cum judicio exploratis, & nihilo eorum prætermiſſo, quæcunque Veteribus & Novis nota fuerunt, Tyro anatomicæ artis fundamentum, quod eſt Oſteologia, per ſemet jam jam poſſidere animadvertet; hinc aptus evadet ad tot muſculorum nomina, ſitus & figuras, pernoſcenda, quorum omnium uſum à puncto fixo & mobili augurabitur, horum numerum ipſe computabit, poſtquam hos omnes dextra manu, cultro reſolutos ſerio inſpexerit.

Tum ad nervorum hiſtoriam veniendum eſt, quum hi omnes à cerebro & ejus cauda proficiſcantur, prius cerebrum & ejus appendix cultro ſubjiciendus, antequam nervorum explicationem mirè vagantium per totum corpus, cultro proſequemur.

Tandem vaſorum ſanguinem vehentium fabrica & diviſio admirabilis, in univerſo corpore exploranda, quorum omnium principium cum ſit cor,

Cor, in ſtructura mirificum, ejus artificium muſculoſum expendendum eſt; ſedulo denique ad viſcera progrediendum. Pulmonis fabrica & uſus enucleandus, & alia, quæ ad reſpirationem faciunt: maſticationis, deglutitionis, chylificationis, ſanguificationis, ſecretionis, propagationis in utroque ſexu, vocis, loquelæ, tactus, odoratus, guſtus, viſionis, auditus, organorum ſtupendas fabricationes, fœtus in utero vitam ſine reſpiratione, ejus mirabiles vaſorum poſt partum mutationes contemplanda ſunt. Hæc omnia ſcite & rite in humanis cadaveribus demonſtranda ſunt. Lactea vero vaſa cum ſuis adjectis, & quæ huc ſpectant lympham ducentia vaſa, quum raro in cadaveribus humanis, in oculos noſtros incurrant, in vivis animantibus quærenda ſunt.

His ſæpius ſine nauſea repetitis laboribus, comitem facite Anatomen, quam Comparativam nominant; quæ eſt brutorum, ex omni deſumptorum genere, artificioſa reſectio, quorum ſimplicior viſcerum mechanica attente & diligenter reſoluta, multorum inventorum fons fuit:

Malpighius inopinato ex ranæ ſimplici pulmonis fabrica accuratius veram hominis delineavit, ex canicidiis detecta ſunt lactea, & lymphatica vaſa. Cati ren ſimplex admodum, renis in homine com-

poſitum contextum dilucidè explicat. Uno verbo dicam, hanc Anatomen ex brutis ad hominem comparatam, neceſſariam eſſe iis omnibus, qui ſeverioribus ſtudiis anatomicis operam navare ſtudent.

His probè omnibus innutritus Tyro, nullo negotio aſſequetur litigantium Anatomicorum dubia, his inſtructus mediis ad Medicinam adipiſcendam, viam habebit patentiſſimam: hoc nomine Profeſſorum ſuorum doctrinas, quæ vel theoretica vel practica audit, illico intellecturus eſt, inconcuſſis ſtabit prognoſticis, diſtinctus ab Empirico: nam hæc docet morborum cauſam & differentiam; quæ ſint vaſorum diverſa vitia, qui ſint cerebri, qui nervorum morbi, diſtinguit quæ pulmonis ſint mala fata, quæ ventriculi opprobria, inteſtinorum multiplices paſſiones & tormina, renum & veſicæ crudeliſſimi dolores, & aliarum partium, hepatis & lienis innumerabiles morborum catervæ. Hoc cum ita eſſe ſana ratio ſuadeat, nullum, credo, hoc tempore bonæ mentis Medicum eſſe, qui audeat unius morbi cauſam, neglecta anatome, ſolidè explicare.

Videamus jam, quo uſu nobiliſſimæ arti chirurgicæ famuletur Anatome: nuſquam clarius, quam in hâc præſtantiſſimâ arte ejus neceſſitas eluceſcit. Quod ut demonſtrem, non hic referam ve-

te-

terum facta Chirurgorum, quotquot fuere, quorum omnium in hac arte exercenda, Anatome nautica pyxis tutiſſima, & verus fuit oculus, nec dicam, quæ noſtro tempore ex aucta Anatome, chirurgico ſtudio commoda acceſſerint: Memorabo ſolum pauca, quæ mihi in frequentiſſima praxi exercenda, ex Anatome ſplendida beneficia prognata ſint, quo fidiſſimo clavo ſi deſtitutus fuiſſem, non ea cum optato ſucceſſu præſtitiſſem in hunc uſque diem, quæ omnes à me præſtita eſſe ſciunt.

Hæc me docuit diſcernere oſſis humeri luxationem ad inferiora, a fracto proceſſu ſcapulæ coracoideo, quam imperitus anatomes diſtinguere haud potuiſſem; hæc docet, quem olim frequentiſſimum crediderunt femoris oſſis ex acetabulo delapſum, rariſſimè fieri; ſed collum oſſis ob teneram ſtructuram difringi a leviori impetu, docent circumjecti articulo muſculi, muſculorumque tendines, in quem ſenſum a ſede ſuâ naturali os receſſerit, in hoc illove latere tenſi vel laxati.

Hâc monemur, dearticulatum os in propriam ſedem repulſum, non ſpleniis & vinculis & pilis ſtringendum, ſed blandiori motu circumagendum, ne à quiete humor articulis unctuoſus & naturalis,

congelet & anchyloſeos metum incutiat: oſſa ſpongioſa, quale ſternum, carpi, & tarſi, nullo ex igne candeſcente ferro, tangenda ſunt, ne à calore ignis oſſis vaſculoſa cellularum membrana, cremata, os ab omni vitâ privetur, non igitur horum carioſo ulceri actuali cauterio, ſed ſcalpris ſuccurrendum eſſe, Anatome indicat.

Nemo nec nervorum nec tendinum læſorum ſymptomata funeſta prædicere poteſt anatomiæ ignarus, ex partium textura & functionibus vulnera vel lethalia vel non lethalia declarantur. Quis Chirurgorum imprudenti conſilio, laborioſam curationem fiſtulæ lachrymalis in ſe ſuſcipere auderet, partium ſitus & fabricæ inſcius, in quâ ſe fiſtula exerit? Temerarius ſecat ani fiſtulam cum vitæ ex hæmorhagia diſpendio, quando in anatome vaſorum rudis, majoribus ramis, cultro falcato profundius, quam par eſt, adacto, non parcit.

Hiſtoriam inauditam, haud ita pridem tamen viſam, narrabo. Juveni viginti annos nato, inteſtinum ileum per vulnus ad regionem inferiorem umbilici cultro inflictum, erumpit, propendens extra ventrem, longitudine trium ulnarum noſtratium, ſpatio temporis quatuordecim dierum, aeri longius ſupra ventrem expoſitum, ſuppurationem grandem patiebatur, unde inteſtinorum gyri inter

ſe

ſe concreti erant, & cum toto muſculorum, abdominis vulnere connati; prælucente Anatome, cognita vulneris inflicti natura, feliciter vulneratum curavimus, quod ante me Anatomes imperiti præſtare non poterant.

Innumeros hujus generis caſus recitare poſſem, celebrium præprimis operationum chirurgicarum feliciſſimos ſucceſſus, ſi operantis manus docta Anatome inſtructa fuerit.

Supereſt una tantum, quæ illa, quæ de Anatomes præſtantia in chirurgia dixi, admodum confirmabit; calculorum nimirum ex veſica humana urinaria, per ſectionem artificioſa extractio, quam felici omine in mille quingentis quadraginta ſeptem hominibus, Deo bene juvante, peregi, quam niſi juncta Anatome ad illud perfectionis culmen non perduxiſſem, in quo jam fulget: multorum, qui ex crudeli morbo laborant, ſolatio.

In hac rite & feliciter exercenda, me docuit Anatome, vitare Veterum omnium & Recentiorum errores, qui perverſa methodo, in ſectione perinæi, fiſtulas incurabiles, ſtillicidia involuntaria urinæ, per totam miſeros vitam vexantia, producebant. Nuperum in hâc ipſiſſima noſtra urbe habetis exemplum puellæ à calculo ſectione liberatæ feliciter, nova methodo, ut inevitabilem ſequio-

ris ſexus urinæ incontinentiam evitarem.

Hæc omnia, Auditores, didici ex ſitu partium, quæ ferro vel tangendæ, vel cavendæ ſunt, hoc me docuit adjacentium partium natura & uſus, veſicæ naturalis conſtitutio, muſculorum legitimus poſitus, qui veſicæ os claudunt, majorum vaſorum ſupra veſicam excurrentium notio, ne incauta læſione vitæ rorem effundant, & repentina morte miſeri oppreſſi pereant.

Deſiſto jam, ne veſtræ humanitati, Auditores omnis ordinis & loci ſpectatiſſimi, injurius videar, rem planiſſimam ulterius exornare: ipſa ſe Anatome commendat, matrem, fontem & originem, quâ nulla Medicina, quæcunque ſit, carere poteſt.

Hæc fuit Illuſtriſſimorum Curatorum & Ampliſſimorum Conſulum hujus Civitatis ſententia, qui me, ut neceſſariam ſpartam decenter ornarem, honorificè evocarunt; Hoc Clariſſimorum Collegarum, qui tanto cum fructu, laude, & fama, rem Medicam in hac celeberrima Academia docent, ornant, & augent, deſiderium, ſincerum fuiſſe, nullus dubito. Quorum Ego honorificam exſpectationem ſi æquare non poſſum, ſaltem intendam omnes ingenii mei, & induſtriæ nervos, ut impoſitam mihi perſonam, quamvis ho-

honeſtam & decoram, cum multis tamen moleſtiis conjunctam, non inepte prorſus, ſed cum aliqua laude geſſiſſe videar.

Jam vos omnes, quotquot conſpicio, ornatiſſimos philiatros, compello, & exhortor, ut hanc in ſummo pretio habeatis artem, & gnaviter eam excolatis, ignaviæ non ſuccumbentes. His laboribus aſſueſcite, & me fideliſſima doctrina, & indefeſſo labore præeuntem ſequimini, induſtria, & diligentia veſtra me adeo incitate, ut dulcis ſit aliquando in his ſtudiis præteritorum laborum, & veſtra & mea recordatio.

D I X I.

VIRO CLARISSIMO

JOANNI JACOBO RAUIO

MEDICINAE DOCTORI,

Quum in illuſtri Leidenſium Academia Anatomiae & Chirurgiae profeſſionem auſpicaretur.

Sic tua conſpicitur virtus majore theatro:
Sic Batavo majus nomen in orbe feres:
Poſcit opem cum Leida tuam, dextraeque laborem
Artificis proprium quaerit habere ſibi.
O quoties dixi, manuum miranda tuarum
Dum ſtupeo, Has dotes praemia magna manent!
Scena manet, dixi, grandis, Pallaſque Batava
Mercedem curae jam parat ipſa tuae.
Evenere: tua nunc ambit voce doceri
Hoſpitium Aonio nobile Leida choro.
Cernere nunc ambit miracula maxima rerum,
Naturae numquam deficientis opes.
Haec, occulta licet, vigili penetrare labore
Fas erit, & paucis cognita mente ſequi.
Sic motus variaſque vias curſuſque liquorum
Lumine cognoſci liberiore dabis.
Oſſaque quid firmet nervoſque toroſque docebis,
Et ſanguis venas impleat unde ſuas,
Et totidem peragat curſus totidemque recurſus;
Et ſoliti fluxus quid remoretur iter.
Haec monſtrata ſibi cupida bibet aure juventus,
Et quorum medico non licet eſſe rudi.
Sic tibi, ſic Batavo conſtabit fama Lyceo,
Nec pretio meriti deſtituere tui.

DAVID HOOGSTRATANUS.